

QUÈ ÉS I QUÈ FA

L'Associació d'Amics i Amigues del Poble Saharai de les Illes Balears

Carme Ribes

L'Associació d'Amics i Amigues del Poble Saharai de les Illes Balears és una organització no governamental, independent de tendències polítiques o religioses. Els seus objectius són donar a conèixer la situació del poble saharai, i proporcionar ajuda tècnica i material als campaments de refugiats.

L'ajuda s'envia als campaments mitjançant caravanes humanitàries i vols charters que transporten el material de primera necessitat (instrumental mèdic, menjar, medicaments...).

Realitzem campanyes d'atenció mèdica, amb viatges de metges i ajudants tècnics sanitaris als campaments per treballar desinteressadament en distints camps: cirurgia, oftalmologia, odontologia, prevenció... Per tal d'informar als ciutadans, organitzem conferències, exposicions fotogràfiques, video-col·loqui a col·legis, articles de premsa, viatges als campaments per a donar a conèixer a prop a aquest poble, entre altres.

Els estius vénen a les Illes Balears nins i nines saharais per a passar les seves vacances i així conèixer una altra cultura, uns altres paisatges... Aprofitant el viatge se'ls fa un reconeixement mèdic, i si és necessari, se'ls proporciona tractament mèdic i quirúrgic.

UN POC D'HISTÒRIA

El territori del Sàhara Occidental, antic "Sàhara Espanyol", està situat al nord d'Àfrica entre Marroc, Mauritània i l'oceà Atlàntic, molt a prop de les Illes Canàries. Des de l'any 1894 fins a 1975 va ser colònia espanyola. Durant els anys de la colonització se'n tragueren grans beneficis de l'explotació pesquera i del subsòl saharai (fins al punt que a l'any 1958 es declarà el Sàhara Occidental "Província Espanyola", en un intent de frenar les pressions de l'ONU per a la descolonització). El novembre de 1975, en plena agonia de Franco, el govern espanyol segueix una doble tàctica: mentre promet als Saharais de recolzar la descolonització i reconèixer als seus representants legítims, per altra banda negocia amb Marroc i Mauritània la venda del Sàhara, que es concreta amb l'acord tripartit de Madrid.

Espanya es retira del Sàhara el febrer de 1976, desarmant prèviament a les tropes saharais i confinant als civils a les ciutats. L'exercit marroquí inicia l'ocupació de l'antiga colònia: les seves ordres són l'extermi de la població saharai.

Miles de saharais abandonen així com poden les seves ciutats espoliades i fugen cap al desert perseguits per les bombes marroquines (bombardaments amb na-

palm). A partir d'aquest moment la supervivència de moltes famílies depèn de l'acció clandestina de l'organització del Frente Polisario, que organitza els primers campaments de refugiats a Tinduf, (sud d'Argèlia), gràcies a l'ajuda internacional i d'Argèlia.

El 27 de febrer de 1976, els saharais proclamen la República Àrab Saharai Democràtica (RASD) i declaren la guerra als nous invasors, Marroc i Mauritània. L'any 1978 aquest darrer país és derrotat i es firma la pau amb Mauritània.

Hassan II, amb el suport de les grans potències (fonamentalment EEUU i Sud-àfrica), duu endavant una guerra imperialista que destroça la seva precària economia, mantenint una costosa estratègia de "murs", que envaheixen ja territori maurità.

En els campaments la població subsisteix gràcies a l'ajuda humanitària internacional i de les associacions d'amics del poble saharai d'arreu del món, però sobretot, per la seva voluntat d'independència i d'ansia per tornar a casa

Paralelament a la guerra, la RASD dedica un gran esforç a la lluita diplomàtica: 76 països reconeixen oficialment la RASD (33 d'Àfrica, 25 d'Amèrica, 9 d'Àsia, 2 d'Oceania i 2 d'Europa), i un altre centenar hi mantenen relacions polítiques mitjançant el reconeixement del Frente Polisario. La RASD té un paper destacat a l'OUA (Organització per a la Unitat Africana). L'ONU reconeix al F. Polisario com a portaveu del poble saharai. Espanya, fidel aliat del regne de Marroc, no reconeix aquesta república, encara que sí reconeix al Frente Polisario (Frente Popular para la Liberación de eguia El Hamra i Río de Oro)

i li permet mantenir delegacions permanents dins l'Estat.

Als campaments, i a pesar de les dures condicions de vida, els saharauis demostren la seva energia participant activament en l'organització dels campaments, construint hospitals, fent campanyes d'alfabetització d'adults, creant un sistema d'escoles modern i revolucionari, fent pous, llaurant i creant l'àrida terra del desert, i mantenint viva l'esperança de tornar a veure les costes del seu país, i poder viure en pau a la terra que sempre fou seva. En els campaments la població subsisteix gràcies a l'ajuda humanitària internacional i de les associacions d'amics del poble saharauí d'arreu del món, però sobretot, per la seva voluntat d'independència i d'ansia per tornar a casa.

A la zona ocupada, els que no pogueren fugir, viuen una situació d'estat policial i de terror, concretada en empresonaments, tortures, desaparicions i morts en mans de la policia marroquina.

Tot això ha estat denunciat per Amnistia Internacional i altres organitzacions de drets humans.

Després de molts d'anys de guerra de desgast entre la RASD i el Marroc, sense una solució viable al conflicte, el 30 d'agost de 1988 les dues parts accepten la resolució del Consell de Seguretat de l'ONU. L'alto el foc i l'organització d'un referèndum amb base al cens espanyol (uns 75.000 inscrits). No és fins l'any 1991 que s'aconsegueix l'alto el foc i s'inicien converses amb les Nacions Unides per posar en marxa un Pla de Pau que condueixi a la convocatòria d'un referèndum d'autodeterminació. El referèndum havia de ser celebrat a l'any 1992, però les autoritats del Marroc impedeixen el plebiscit amb les més variades tàctiques.

Mentrestant, Marroc ha introduït uns 125.000 colons marroquins que fa passar per saharauis i pretén introduir-ne més afirmant que són saharauis fugits de la colonització espanyola, i menten un exèrcit de 100.000 homes. Saben que sense enganys no guanyaran.

El muro que separa las zonas controladas por marroquies y saharauis tiene una longitud de 2.000 kilómetros. Los saharauis tienen prohibido acercarse a menos de 10 kilómetros de esta línea.

Després de 20 anys de viure en la hameda algeriana, el lloc més dur del desert del Sàhara, els saharauis a l'exili no tenen més opció que la guerra, altre cop.

És per això que aquest poble necessita de la solidaritat internacional. Cal incidir en la societat civil per tal de conscienciar els nostres governants que donin suport explícit al Pla de Pau auspiciat per les Nacions Unides, que pressionin amb força al rei de Marroc per a que accepti un referèndum net i transparent i que reconeguin oficialment la RASD. □

ENS FINANCIEM a través de:

- Subvencions d'institucions públiques i privades.
- Aportacions privades.
- Quotes dels socis.
- Venta de material.

ON SOM

Carrer Monte-Sion, 14 baixos
07001-Palma de Mallorca
Teléfono i Fax: 72 88 39